

ARXIV

DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA

ANY VI - SEGONA EPOCA

NOVEMBRE - DESEMBRE DE 1924 :: N.º 32

SUMARI:

TEXT: Per cims i cingleres, per X. X. X. — Els Sepulcres de Castellnou, per P. Sala i Flotats. — Travessa de Porté a Montlluís, fent l'ascensió al Carlit (2.921 ms.), per I. Suana i Picanyol. — Memòria del curs 1923-24. — Notes. — Crònica. — Anunci d'excursions, per a desembre i gener.

GRAVATS: «Les Castellasses»: el darrer graó al cim. — L'aresta de la «roca petanta»: devallant a un collet — Carlit. — Cascata que s'ha obert pas en la neu. — Muntant vers la portella de La Grava. — Via d'ascensió a «Les Castellasses» de can Torres. — Ribera de Fontviva i maciu de Fontfreda. — La «Barraca-refugi».

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: SANT ANTONI, 64

Garatge MUNTANER I LLONCH

AGENTS DELS JA TAN ACREDITATS COTXES

STUDEBAKER

Taller de reparacions. - Venda d'Accessoris, Olis, Benzina, etc.
LLOGUER D'AUTOS. - Servei permanent per a tots els punts

TELÉFON, 5694. - - TERRASSA

Acàn Raventa Sabatés

Calçats de totes classes. - Preus
mòdics. - Especialitat en calçat
d'esport i excursionista

CARRER CREMAT, 19

Pintura decorativa. - Rètols. -
Maquinària i Mobles esmaltats

JOSEP REIG I CABANES

Ireneu, 19. - TERRASSA

Ramon Morral

Constructor de claus de
totes classes, especialitat
per a diables i estricadors

CARRER DE TOPETE, NÚM. 61

MOSAICS HIDRÀULICS

DE

HANS WEICHSEL & Co.

Carretera de Castellar, 119

TOT BON EXCURSIONISTA GASTA
XOCOLATA, BOMBONS I CARAMELS

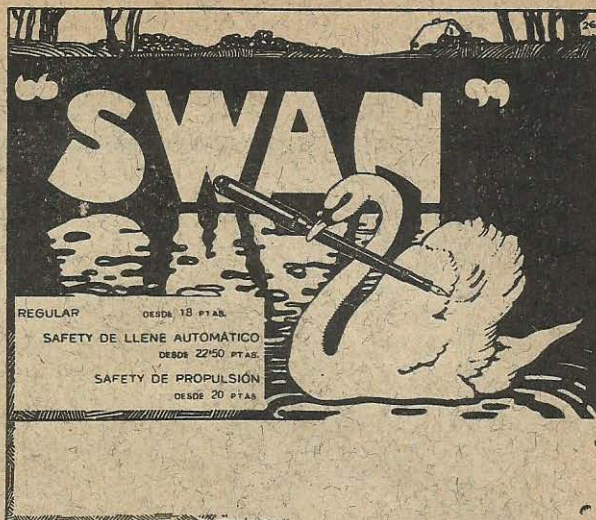
PIERA I BRUGUERAS

**Plomes estilo-
gráficas de les
millors marques**

Llibres de ciència. -

Diccionaris, - Ob-

jectes d'escriptori

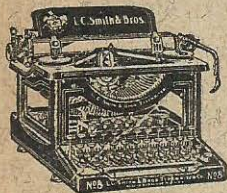
CASA COSTA

Topete, 98

LLIBRERIA

Terrassa

L.C. SMITH & BROS.

DEPÓSITO GENERAL

Manfred
Rda. SAN PEDRO, 25
BARCELONA
APARTADO, 196

BOLAS
de ACERO
EN EL CARRO

BOLAS de ACERO
EN EL SEGMENTO
DE MAYÚSCULAS

BOLAS de ACERO
EN TODAS LAS PALANCAS

HE
AQUÍ EL
SECRETO DE LA
SUPERIORIDAD, RE-
SISTENCIA Y SUAVIDAD
DE LA INCOMPARABLE

SILENCIOSA

L. C. SMITH & BROS.

Màquina d'escriure

L. C. SMITH & BROS

Abonaments per a la con-

servació i reparació de

tota classe de màquines

: : : d'escriure : : :

EN UN PUNT

coincideixen els industrials, els comerciants,
els artistes, i tots els homes de gust refinat:

**Que els treballs que surten dels
Tallers Gràfics "LA INDUSTRIA"**

SON IMMILLORABLES

JOAN MORRAL

Passeig, 7 i 9 1-1 Telèfon, 5830

ARXIV

DEL CENTRE
EXCURSIONISTA
DE TERRASSA

ANY VI

SEGONA ÈPOCA

NOVEMBRE - DESEMBRE 1924

NÚM. 32

PER CIMS I CINGLERES

SANT Llorenç del Munt, és la nostra muntanya, a ella hem anat dotzenes de vegades, resseguint gairebé tots els recons, carenes i fondalades. Les vies ordinàries aixís com els amagats corriols de carboners i llenyataires, pocs secrets guarden per a nosaltres.

Som joves i excursionistes, aixó fà que vivim tot fruint d'un sà entussiasme ple d'optimisme.

Tenint em compte els dos precedents conceptes, no és doncs d'extranyar que ens entretinguem cercant noves "rutes" i escalant aïllats turons, que, a mida que els anem descobrint, fan créixer més nostre incondicional afecte vers la muntanya de rabassuda testa i blocs ciclòpics.

A l'escriure aquestes ratlles i les explicacions que donarém en altres nombres d'*Arxiu*, respecte als detalls dels "itineraris nostres" i d'escalaments, cal remarcar que no ens mouen pretensions vanitoses o ridícules, sínó un desig d'ajudar a fer conèixer millor la nostra incomparable muntanya.

Animats per aquests desitjos, farem el que podrem, perquè tothom ens entengui; abans de tot debem dir que no es tracta de ressenyar proeses ni excentricismes de perill refinat. Sí algú s'arrisca a seguir nostres petjades, sigui en bona hora i, per endavant, li assegurém que no haurà de doldre's-en; el primer in-

tent l'esperonarà per seguir-ne d'altres; però que no es llenci a la muntanya a cercar-hi emocions, si no va ben proveït de ço que allí més necessita: ferma voluntat, no menys coratge, bon material apropiat i que la sort l'acompanyi.

Escalant cims i parets rocoses, travessant mals passos i davallant per rectes cingleres, es que cerquem el perill? A cop d'ull al profà li semblarà que sí, però, realment, no és pas aixís. Encar que ens exposem per llocs no mancats de perill, com que el preveïem, posem en joc tot el nostre enginy i atenció, per tal d'evitar la probable desgràcia; generalment, el perill no danya al previngut, sinó al distret.

Coneixem prou bé la psicologia de molts excursionistes, per profetisar que, fullejant algú aquestes planes, i a l'enfront dels gravats que il·lustren el nostre modest treball, deixarà escapar una rialla burleta plena d'ironia; i perquè, amables lectors, preguntareu: Perquè el nostre "alpinisme acrobàtic" es desenrotlla a la humil muntanya de Sant Llorenç del Munt? El qui no cregui que hi existeixen "itineraris" difícils, ens oferim incondicionalment a acompanyar-lo sobre el terreny, on podrà comprobar si les nostres explicacions són exagerades.

També algú dirà: això són extravagàncies, temeritats i bogeries; no hi han camins i corriols prou jolius que s'endinsen pels recons mes bells de la muntanya, i voregen cingleres, i passen per vessants abruptes, i escalen canals de formosos caïents; no s'arriba comodament a qualsevol indret del massiu sense exposar-se a n'aquells perillosos exercicis acrobàtics? Però aquest bon home que dirà això, està a molt llunya distància de nosaltres; segurament que no haurà sentit mai batre el seu cor adeletrat, tot reposant en un esquifit replà de les dretes parets que hom intenta escalar, ni haurà fruit de l'emoció a l'arribar al cim desitjat, després d'esforçada lluita en la qual hom posa a prova la complexió de llur cos i l'estat d'ànim de sa voluntat. Aquests exercicis, a més de procurar-nos belles jornades curulles d'emocions i de goig, sense haver d'arribar als excessius cansaments,

dels itineraris, prou coneguts i pel qual hom sovint hi camina; son també una escola excel·lent, que modela el temperament provocant en ell per raó natural una reacció, i hom apren de fer les coses poc a poc, amb serenitat, precaucions i ben fetes; qualitats gens despreciables que ens seran fàcils d'adaptar-les a la nostra lluita per la vida, i si ens en sabem valdre, guanyarem la fita de les nostres il·lusions, amb la mateixa franca serenitat, que a l'arribar a lloc segur després de ferma escalada sobre els abims esfereïdors de les muntanyes.

En aquestes divagacions, havem esmersat bona part de l'espai que galantment ens ha sigut ofert, i guardarem per un altre *Arxiu* les explicacions detallades d'alguns itineraris i escalaments darrerament efectuats. Avui ens contentarem, donant una breu descripció, sobre els assumptes de les fotografies que il·lustren aquest tema.

L'ascensió a "Les Castellasses" de c. Torres, és de les més delicades i difícils i que no recomanem a tothom. La fotografia presa des del primer cim, demostra la darrera pitrada vers el cim oriental, i és d'un realisme esfereïdor; aquesta il·lustració no dóna però tota la realitat. La corda de socors que porta lligada el grimpador és sostinguda per dos d'altres, en un turó aïllat a 2 metres de distància, i, en canvi, aquí sembla un sol massiu; travessar d'un turó a l'altre i enfilat la dreta paret, tot això sobre una cinglera d'un centenar de metres, hom pot fer-se càrrec que no és cosa gaire planera, nogensmenys amb ferma voluntat i cap serè, refiat del valuós socors que li donarien els dos altres companys, el grimpador munta el darrer graó del cim, sense cap temença.

La dentellada aresta de la "Roca petanta" és un lloc apropiat, de realitzar-hi vistoses descensions i escalaments per mitjà de la corda: La manca d'arbrat rocs solts, on subjectar-la i obliga a curiosos detalls de combinació, i a treballar en actituds verament pintoresques.

Prou per avui.

X. X. X.

Els Sepulcres de Castellnou

AQUESTS interessants sepulcres tallats en la roca viva, sobre un petit serradet o escodina de roques, en el lloc dit Els Plans, del terme de Castellnou de Bages, són en nombre de quatre o cinc, i podem pensar que devia haver-n'hi més en el mateix lloc, car per una banda, la de Migdia, l'aigua d'un torrent ha anat esllavissant la roca i per l'altra fou invadit pel bosc.

Són de forma llarga i un xic ovalada, amb aixamplament en la part de llevant, que correspon a la superior del cos; estan un xic arreglerats, en direcció de llevant a ponent, marcant però diferència.

Una d'aqueixes fosses fou oberta per uns pagesos que, al saber que uns senyors l'havien anada a veurer procuraren avançar-se en l'excavació, per si es pogués trobar quiscuna cosa. Aquest enterrament ja estava però esfondrat com gairebé tots els que es veien, per l'aigua i els temps.

Altra fossa que estava completament tapada de terra, fou oberta pel qui escriví aquestes ratlles i l'estimat amic En Josep Claret, (a. c. s.) entusiasta excursionista manresà, que, desgraciadament, fou la darrera sortida que pogué fer.

Ajudats per un pic i una pala que ens deixaren els amos de La Sala posàrem al descobert les amples llosses que cobrien l'enterrament i després de molts esforços poguérem aixecar-les i, amb tota cura, descalçar la terra que cobria l'ossada separant unes groixudes arrels de pí que fins allà dintre havien penetrat. Revissada tota aquella terra fina no fou possible trobar ni el més petit objecte que pogués donar llum sobre l'època en què podia ésser feta la inhumació. El cadàver estava posat amb els braços de llarg del cos i a cada costat; tenia el cap aixafat, havent pogut recollir solament algunes dents, que eren petites; una dent fou trobada a l'alçada de mig cos, sens que l'enterrament senyalés cap violació anterior. Tota l'ossada recollida fou entregada al intel·ligent en prehistòria Mn. Santamaria, de Manresa.

Serà important senyalar que, en la roca, no s'hi coneixia cap senyal que demostrés que la feina de buidat fos feta amb força de dalt a

baix, sinó que s'hi notava un treball circular, potser d'acabat i arrodoniment, com d'una ranura irregular que revoltés la fossa.

En tot els Plans de Castellnou, hi ha altres enterraments, però tots són fets en forma de caixa. En un serradet vora la masia La Sala n'hi ha una que deu tenir uns dos o tres pams quadrats, que potser correspon a un infant. Vora el camí i, al voltant de l'ermita de Sant Salvador dels Plans n'hi ha altres de divers tamany.

Aquestes caixes són iguals a les que anys enrera uns socis de aquest Centre visitaren en el Serrat dels Morts, entre Santpedor i La Sala de St. Ponç, i també iguals a les que foren descobertes vora Càn Robert, aquí en el Vallès, i en el Camí de La Pola. Altres iguals n'hi ha a la Serra de Pinós, i vora de Fonollosa, i he llegit que en altres llocs de Catalunya, també s'en han trobat.

Sembla que hom no està ben bé d'acord en senyalar la data d'aquells enterraments.

A Olérdola hi ha sepulcres tallats en la roca, que es creu foren fets pels primers cristians, i en altres llocs, per inscripcions, s'ha cregut poguer precisar que són d'aquella época.

Les inhumacions en forma de caixa no sembla pas que es puguin assenyalar en data determinada, però si notem que diferents necròpolis romanes ens presenten la caixa rústega feta amb lloses, (la que hom descobrí a Manresa ofereix aquesta circumstància, car al costat d'inhumacions fetes amb la clàssica *tegula* hi vegérem arrencades tres caixes de la mateixa disposició de les que hem parlat deurem convenir que aquests enterraments son d'aquells temps remots.

Lairregularitat de l'emplaçament—uns dalt d'un serrat, proper al camí ral, altres al bell costat del camí—recorden la costum romana. I en llocs en que no es disposava de bona pedra per a fer un enterrament tipus romà, no seria res d'estrany que haguessin escollit aquella forma més rústega, però que ve a indicar un profund respecte pel cos del difunt, que no fou pas continuat per les civilitzacions que succeïren al llarg del temps, car, aquestes, feren els enterraments en un simple fossar a terra.

No he volgut, de cap de les maneres, en aquesta descripció, donar una opinió meua en contra de ningú; la meua manca d'autoritat i d'estudi en aquest ram de la història, i la meua joventut, no m'autoritzen per parlar d'aital manera. Espero, per això, que prengueu aquest escrit

com a descripció, millor que com a dissertació o estudi, car ha sigut fet per assenyalar el camí que cal seguir per anar a la concreció de l'època en que foren fets els enterraments descoberts per aquest Centre.

Jo voldria que els estudiosos d'entre vosaltres,—que estudiós no vol pas dir savi, ni intel·ligent,—hi diguéssiu quelcom més en aquest assumpte.

P. SALA I FLOTATS.

Travessa de Porté a Montlluís, fent l'ascensió al Carlit (2921 ms.)

(DIES 2 AL 5 DE MARÇ DE 1924)

SEMPRE havíem mirat de lluny la perfilada testa del Carlit; ni en bon temps ni a l'hivern ens havíem endinsat per les interessants valls que es despengen d'aquell extens massiu pireneic. Coneixíem veïnes muntanyes, d'Andorra i de l'Ariege, però d'allí no en teníem altres referències que les que fan les guies i les indicacions llegides en algunes ressenyes. Això fou prou perquè marxéssim ver aquells cims altívols, plens d'entusiasme i segurs de que hi trobaríem les fortes emocions que tant cerquem els amics de la muntanya a l'hivern.

El massiu del Carlit pel cantó de ponent o sia pel que dona aigües a la riera de Fontviva, o de l'estany de Lanós, formant el riu Carol, presenta un important nucli de cims de formes dures i enèrgiques. En els temps d'hivern els profunds estimbats de les crestes i contraforts de roques negres, contrasten amb la blancor de la neu, que gairebé sempre hi és en quantitat considerable. Tenim entès que la via que hom considera més difícil d'ascensió al Carlit, és per aquesta vessant; nosaltres, com a difícils, no trobarem més que alguns passos delicats de les crestes. És clar que és un xic arriscada, però no pels detalls d'escalament, sinó pels demés factors que directament influeixen i que cal tenir en compte. Els principals són: el temps, punt de sortida i retorn; la quantitat de la neu no és pas un obstacle pels qui com nosaltres, estem més o menys familiaritzats amb els skis; el glas que

cobreix carenes i cims, gràcies al bon piolet, no fou res menys que un agradable passa-temps. Els qui visiten l'alta muntanya conèixen perfectament la facilitat amb que un temps esplèndid i serè es transforma en la més esfereïda tempesta; aquest és el punt que cal tenir més en compte, sobretot a l'hivern. Quan als alterosos cims s'hi reb la llum del sol i les boires en són fora, la lluita amb la muntanya és infantívola. En la nostra anada, ens acaronà el sol, però també vegérem les boires esbogerrades arrossegar-se per les nues testes de la muntanya, deixant un rastre brumós de la neu que anava caient, i envolcallats en aquell cantell de núvols i neu, arrecerats en les dentellades crestes, tinguerem moments que no foren pas del tot feliços, encar que d'intensa emoció, perquè l'emoció i el goig, neixen lluitant. Totes aquestes incidències, al cap-de-vall, no són res més que pintoresques notes anecdòtiques que enriqueixen el nostre solellat carnet.

A Portè, poblet català-francès, distant de Puigcerdà 16 kms. hi havia un gruix de neu d'un metre, més que menys. D'allí n'arrenca el camí que, per la vora dreta de la rivera de Fontviva, condueix al gran estany de Lanós, en 3 hores a l'istiu.

Seguint la pista d'aquest bonic camí que endevinàrem, més que no pas vàiem, anàrem endinsant-nos per l'ensotalada vall, tot fruit de magnífica vista, vers el massiu de Fontfreda que deixàvem enrera. A primeres hores del matí la neu era gelada i calia caminar amb peus de plom. El pes del bagatge, feia un xic pesat l'itinerari.

A la vista del cobejat Carlit, descobrírem una senzilla barraca d'altura 2.000 metres aproximadament; per una finestra oberta—que el gruix de la neu li donava caràcter de portal—entràrem a l'interior i quina no fou la nostra decepció al trobar-la plena de neu; el torb hi havia fet de les seves. Als pocs moments, de trobar-nos a l'enfosquit interior d'aquell «refugi», nostres ulls començaren a detallar i descobrírem en un dels reconets, una trapa per on descendírem a la planta baixa que no s'havia lliurat de la invasió blanca. Traslladàrem allí tot el que necessitàvem per l'ascensió al Carlit, que havíem resolt portar a cap, i, a les deu, féiem via enllà amb desitjos de petjar al cim i retornar al modest «refugi» a passar-hi la nit.

La barraca està situada dessota mateix del cim de Fontviva, en la vessant oposada a la que devíem enfilar-nos; per començar doncs l'ascensió ens fou necessari baixar al fons de la vall (alt. 1850 aprxm.) perdent uns metres d'altitud preciosos.

Fins a la cota de 2400 ms. aprx. els skis foren nostres millors amics, però en amunt, com que ens feien més nosa que servei, decidírem desfer-nos-en, ja que la pendent era excessiva i la neu gelada, (els mentats aparells no els poguérem recollir fins l'endemà). Volent aprofitar els millors llocs d'escalament, cansats de fer treballar el piolet, ens apartàrem de la ruta fixada i en lloc d'anar directament vers la portella del Carlit, embestírem un contrafort rocós, pel qual, després d'un agradable escalament per caients molt dretes però segures, guanyàrem un petit collet i, tot seguit, el pic de Coll Roig (alt. 2870 ms. aprx.); eren les dues de la tarda.

El temps que fins allavors s'havia mantingut serè, va començar a inquietar-nos car unes boirasses negres muntaven vers els cims i ben prompte es posà a nevar; aquest greu destorb i l'haver-nos separat de la ruta, ens feu dubtar breus moments per a continuar l'ascensió, però la il·lússió de petjar el cim, que nosaltres crèiem a poca distància, ens feu reaccionar tot seguit. El temps empitjorava; haguérem de travessar una formidable cresta estimbada, després d'haver davallat a un collet de la carena,—que a l'istiu no deu ésser res més que un joc de nois—però que allavors era un seriós obstacle perquè la nova neu que queia, tapava les velles capes de gel i calia un bon tanteigi constant treball de piolet, abans de fixar el peu en l'aresta rocosa. Per acabar-ho d'ajudar, el vent també feia de les seves. A la portella del Carlit, ens desfèrem dels restes del bagatge: corda, motxilles i inclús roba, (que recollírem al retorn,) i per les roques embestírem el darrer graó del cim. A les quatre petjàvem el Carlit (2921 ms.) Continuava nevant, no amb molta intensitat, i l'horitzó era tapat per espessa boirada. El temps precis per deixar-hi nostra tarja i avall; car per arribar al refugi ens calien més de tres hores (cal fer esment que no poguent fer ús dels skis que havíem deixat en una vessant per la qual allavors no baixàrem, el retorn s'ens feu molt més penós). No ens vàrem entretenir a mirar quina hora era, quan arribàrem a la barraca; teníem fam.

Aquell migrat refugi, després dels entrebancs que acabem d'enumerar, ens feu l'efecte d'un palau. En la nostra estada, allí, es succeïren tantes notes anecdòtiques, que ens veuríem amb cor d'omplir-ne un llibre, encara que no tinguem prou trassa per fer-lo interessant.

L'intent de fer foc, fou la primera decepció; ja n'hi havia de lleunya,—més, al encendre, per on marxaria el fum? El pis superior, com

recordareu, estava plé de neu, i la primera fogarada ja ens feu mullar. Es una contradicció, però es aixís: separaven els pisos un empostissat de fusta, i a l'escalfar-se l'atmósfera, per les esclètxes de les fustes es desglaçava la neu, i talment semblava que ploqués. Prou foc. Per donar sortida al fum, ens fou necessari obrir la finestra-porta, i el vent, que a fora bufava de valent, ens obsequiava amb un present de neu finíssima que no era precisament ço que ens convenia. Davant d'aquests obstacles, preferírem patir de fret, que no pas de fum, i no intentàrem fer més foc. La nit fou freda de debó, no per això deixàrem de dormir unes cinc hores seguides. Ja ens havíem previngut d'abrigalls i descansàrem com rés més es pot desitjar. A la matinada, les flames de l'alcofol dels nostres fogons, hagueren de desglàçar els líquids sobrants del sopar. A fora estava completament serè; amb les primeres clarors del sol, es vestiren de roig els cims esmaltats. Recoil·lirem tota la impedimenta i haguérem de tornar-nos a enfil·lar penosament per la molta neu tova, en direcció on deixàrem els skis el dia anterior. Un cop els tinguérem calçats començàrem la més bella travessia que recordem haver fet. L'estat de la neu era esplèndid. Remuntàrem la riera de Fontviva, on descobrírem formoses cascates, que s'havien obert pas en el gruix de neu, i, ben aviat, entràrem al grandió i magnífic estany de Lanós, un dels més grans del Pireneu, el qual s'ens aparegué com un ample pla, completament tapat de blanc. Els cims més propers: de Puigpedrós, Castell Isart, La Grava i Besinelles entre altres, donaven al passatge una bellesa salvatge. A l'extrem de de l'estany i per suaus pendents enfilàrem la portella de La Grava, separadora d'aigües de la riera del mateix nom, afluent del Tet prop de Les Bulloses, i del Riu Carol. A mida que guanyàvem alçada anàvem descobrint una perspectiva de muntanyes, bella a tot ser-ho. Del cim de la Portella, (2375 ms.) ens llençàrem al fons de la vall, en línia recta; fou una davallada fantàstica. La riera de Grava, per la qual devíem continuar vers Les Bulloses, en poc més de dues hores, és molt planera. La neu del fons era lleugerament gelada i correguérem bell trossos, empesos pel vent que ens venia «en popa». Les Bulloses, és un immens estany artificial que serveix per a recaptar aigües sobrants i regular el caudal del riu Tet, a l'objecte de proveir amb normalitat les centrals hidràuliques establertes kilòmetres més avall. Com pot suposar-se, aquella esplanada d'aigua era completament tapada pel

gel i la neu. En recta ruta, el travessàrem, dirigint-nos a les cases dels *gardevannes* a cercar-hi el merescut repòs. Són dos homes joves, un dels quals hi viu amb sa muller, i ens reberen i tractaren molt amablement. En amigable i franca conversa ens serviren un sopar deliciosament cuinat i que no comptàvem pas fruit en aquells indrets. També forem invitats a visitar el mecanisme de les comportes de regulació.

Al llit, sota l'escalfor confortadora de les mantes, somniàrem pensant en la nit anterior, passada en aquella barraca perduda en les neus, i una freda sensació envaí nostre cos.

Encar no clarejava, quan deixàvem, no sens recança, aquells bells llocs i la confortable estada, on la companyonia d'aquella bona gent gairebé en feia envejar la seva «sort».

Seguint la pista de la carretera, amb els skis férem altre magnífic trajecte de 14 kms. fins a Montlluís, en mig sempre d'un frondós bosc, i arribàrem a l'estació a l'hora justa per agafar el tren.

I. SUANA i PICANYOL.

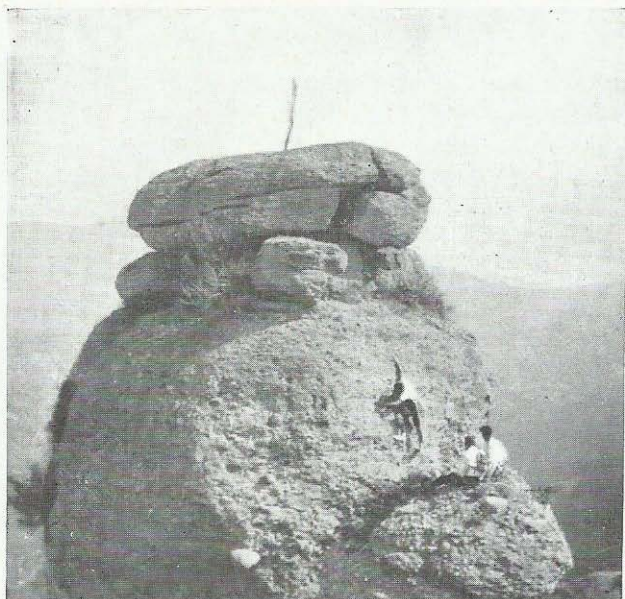
Memòria del curs 1923-24

Senyors: Honrat amb el càrrec de Secretari, que la Junta General de l'any passat tingué a bé designar-me, i per a seguir la tradicional costúm de passar balanç anyal em serà plaent llegir-vos la present memòria. Ha estat per mi tasca fàcil redactar-la. Per reunir la llista, que podríem dir d'honor, dels actes i excursions realitzades, no he tingut altra feina que fullejar l'*Arxiu*. Ell es l'espill de la nostra marxa que porta per lema: «Excursionisme».

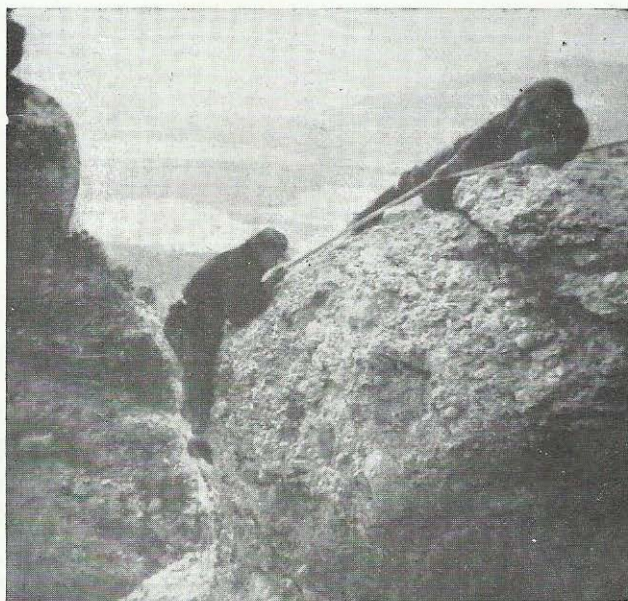
El nombre de socis amb què actualment compta el nostre Centre es de 357 que es desgloben en:

Honoraris	4
De nombre	352
Colectius.	1
Total.	357

En el present curs s'han realitzat unes 13 excursions pirenenques, (quin detall es el que segueix: 5 a Nuria, Puigmal i altes valls de Cam-

"Les Castellasses": el darrer graó al cim

L'aresta de la "roca petanta": devallant a un collet

Carlit

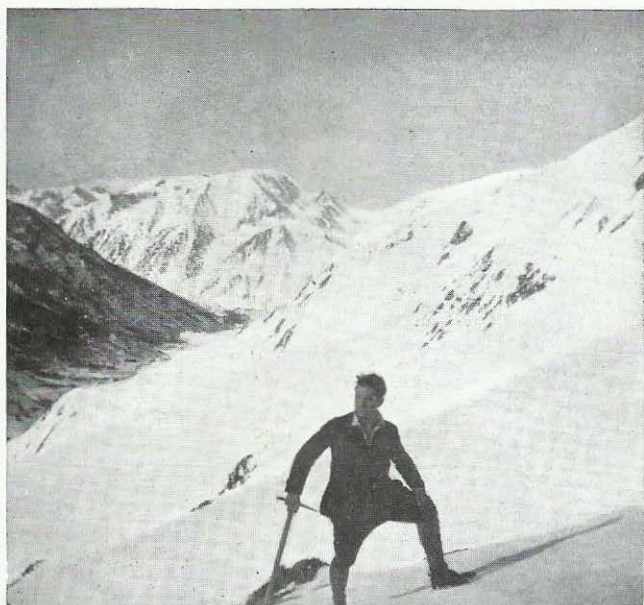
Cascata que s'ha obert pas en la neu

Muntant vers la portella de La Grava

Via d'ascensió a "Les Castellasses" de cân Torres

Rivera de Fontviva i maciu de Fontfreda

La "Barraca-refugi"

prodón (dues per fer pràctiques de *skis* a la vall de Nuria).—1 a Puigcerdà, Bourg-Madame, Mont-Lluís, Pont-Romeu, Villafranche i Perpinyà.—2 a Puigcerdà, Mont-Lluís, Bulloles, Carlit, Perpinyà, Toulouse i Luchón.—2 a Bagà, Coll de Jou, Alp i la Molina.—2 a la Collada de Tosses, Mont-Lluís, Les Bulloles i Pic del Carlit.—1 a Porté, cim de Coll Roig i del Carlit, estany de Lanós, Coll de la Grava, Les Bulloles i Mont-Lluís.—4 al Montseny.—2 a Montserrat.—12 a la costa que són: 2 a Mongat i Tiana i unes 10 a la Platja de Castelldefels —1 al Tibidabo, Mentora Alsina, Vallvidrera i Les Planes.—1 al Monestir de S. Benet de Bages.—1 al castell de Sardanyola.—1 a Vilafranca per presenciar les curses de auto-cicles.—1 a Cervelló visitant les fàbriques de vidre.—1 a Manlleu visitant els tallers de la S. A. Seira i les Forges del Ter.—35 per aquests encontorns, moltes d'elles a la Muntanya de Sant Llorenç.—Cal remarcar les excursions portades a cap els dies 16 de Març i 18 de Maig a les Coves del Patracó i Flor de Maig respectivament assistint-hi 72 socis en la 1.ª i 120 en la 2.ª, nombre no alcançat feia molts anys en cap excursió.

En total s'ha fet unes 75 excursions amb un total de 1300 concurrents, aproximadament.

Totes aquestes dades són tretes de la crònica d'excursions que es publica en l'*Arxiu* i on només s'hi insereixen les excursions oficials, ço que demostra que si poguéssim donar un detall de totes les excursions particulars fetes, el nombre de concurrents passaria en molts dels que havem dit.

—L'*Arxiu* ha sortit del n.º 25 - Setembre-Octubre- al 30 de Juliol-Agost.

Entre els seus nombres cal fer remarcar especialment l'extraordinari dedicat a l'Obac, per la divulgació de molt material inèdit d'aquella hermosa regió, com tot lo referent a flora, fauna, història, geologia, arqueologia etc; i l'*Arxiu* monogràfic de l'ermita de S. Salvador de les Espases, obra de nostre benvolgut P. Solà on hi fa una documentada història de la mateixa.

—D'intercanvi amb l'*Arxiu* es reben unes 40 publicacions d'altres tantes entitats excursionistes.

—Entre els volúms que s'ens ha fet obsequi cal esmentar, L'Anuari de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya, Treballs de l'Institució Catalana d'Història Natural i Formació Geològica de l'Obac del Pare Joan Solà.

Festa Obac.—A iniciativa i prec del nostre Centre,—per entendre que la festa de Germanor excursionista sols tenia d'ésser una d'anyal,—la festa de l'Obac d'enguany fou organitzada per tots els Centres i Seccions d'excursionisme de Terrassa, assolint un éxit'esclatant com mai.

—Tots els divendres a la vetlla han vingut tenint lloc les sessions de projecció de costúm; a més de les col·leccions del abono establert amb la casa Esteve Marata, se n'han projectat moltes d'altres pertanyents a diferents socis.

—Gràcies al soci Sr. Donadeu poguérem també disfrutar de diferents sessions cinematogràfiques sobre assumptes excursionistes.

El Centre organitzà el dia 16 de Febrer en el teatre Recreo, una sessió cinematogràfica projectant-se la interessantíssima pel·lícula «Les Meravelles del Ski» i donant les primícies de la nova pel·lícula «Concurs Internacional de Skis a la Molina» efectuat; els dies 2 i 3 del mateix febrer el film «Un viatge amb vent» que obtingué un gran éxit.

—També tinguérem 2 concerts de radiotelefonía amb els aparells del Dr. Josep Gumbert de Sabadell.

—Cal esmentar també 3 suscripcions obertes en el Centre que són: 1 per contribuir a les obres de Restauració de l'Ermita de S. Salvador de les Espases; les altres dues, una per contribuir a les despeses del monument que hi ha en projecte aixecar a n'en César August Torras i l'altra oberta per la Secció d'Atletisme per comprar un cronòmetre.

—La Secció d'Atletisme ha demostrat com mai la seva activitat organitzant i concorrent a diversos festivals atlètics, havent-se classificat en molts concursos a primer lloc. Cal remarcar entre altres següents actes esportius on concorregué: El dia 17 d'Octubre en les proves atlètiques organitzades pel Centre de Dependents, es classificaren en 3 primers llocs elements de dita secció. Fou també un gran éxit el Campionat local «Cursa Volta Terrassa» que organitzà pel dia 16 de Desembre on hi inscrivéren 43 corredors, dels quals prengueren sortida 37 i s'en classificaren 32. A la cursa «Gran Premi Jean Bouin» organitzada per la Jornada Deportiva i que es celebrà a Barcelona el dia 6 de Gener hi prengueren part 6 membres de la Secció i obtingueren una bona classificació. També aquesta Secció prengué part en el festival que en honor dels campions celebrà el «Terrassa P. C.» el dia 17 de Febrer. En els diferents concursos atlètics que es

féren en els Aplecs de l'Obac i del Guitart obtinguéren inmillorables classificacions.

L'actuació d'aquesta Secció, de cultura física essencialment, no ha servit de destorb per el desentrotllament del excursionisme entre els adherits; a més, veiem que els mateixos socis que alenten aquests concursos atlètics, s'enfilen montanyes amunt i reseguéixen els més bells encontorns de nostra terra. Socis d'aquesta són els que han petjat darrerament els abruptes turons del «Cavall», «Cavall Bernat de la Vall», «Set Cabres», «Castellasses», «Morral del Drac» etc., alguns d'ells verges fins aleshores de petja humana.

—També la «Secció d'Esports de Neu i d'Alta muntanya» organitzà un concurs de *skis* que no pogué celebrar per manca de neu.

—La Secció de Fotografia té en projecte la confecció de diferents albums de fotografies, entre ells un dedicat a les Esglésies Romàniques de Sant Pere.

—Fóra convenient que per part dels vocals de Ciències, Arqueologia i Història i Art, s'alentés als elements més indicats per la constitució de les seccions respectives, per a realitzar al costat de la tasca de les altres seccions, una altra d'espiritualitat, que és una de les més indicades per el nostre Centre Excursionista.

Terrassa 26 Setembre de 1924.

MIQUEL MACH
Secretari.

NOTES

«Nostra Comarca» de Sabadell, publica un interessant treball del senyor En Joan Montllor referent a l'etimologia del nom «Galliners» amb què es denomina la Serra de Galliners i la parròquia de Sant Quirse de Galliners, actual municipi de Sant Quirse de Terrassa.

Recomaném als nostres companys no deixin de llegir aquest estudi.

El nom Galliners, efectivament, cal anar-lo a recollir en la font romana. I dintre aquesta mateixa denominació debém incloure-hi el nom de la Riera Gaià, propera a Terrassa, (*Gallà, Gallar, Callar,*) on se sap, per diverses notes d'arxius, que hi existiren masos «*mansione*» havent-se trobat fa pocs anys els restes d'unes edificacions romanes; qui sap si les mateixes al·ludides en aquells escrits.

Moltes altres notes poden fer-se referent a l'estudi indicat, com

per exemple la del riu Gaià, separació del Penadés i Camp de Tarragona vora del qual existeix el poble de Catllar, degut tot a una mateixa arrel.

Al Bergadà—a Bagà, Sant Julià de Sardanyola, La Clusa, etc.—diuen «galls» als palets de riera—còdols o trucs rodons—i també a unes petites petxines fòssils que hi són força abundants.

—En una visita feta a Papiol, antiga baronía que guarda encara el seu castell i restes antics, el senyor rector Mn. Rull tingué la gentilesa de fer-nos amable l'estada en el poblet i ensenyar-nos la seva petita església dedicada a Santa Eulàlia.

Ens féu la mercé d'un antic «goig» de la santa patrona—de les darrerries del 1700—i en el grabat al boix, que hi ha estampat, hem notat el cas curiós de que la imatge és la Santa Eulàlia, màrtir de Barcelona,—s'hi veu al darrera d'ella estendre's el pla de la ciutat, el port i la muntanya de Montjuic—i en canvi en la parròquia es la Santa Eulàlia de Mèrida, la venerada com a patrona.

Veus-aquí com el destí vingué a agermanar les dues santes en un mateix goig, i en una mateixa oració, car si la lletra fa referència a la de Mèrida, els ulls veuen la Barcelonina, la patrona de la capital del Principat. Veus-aquí com les santes, sobre quina unitat de persona i martirologi, tant s'ha escrit i parlat, foren unides tot sencillament en una fulla antiga

CRÓNICA

EXCURSIONS FETES.—El dia 28 de Setembre varis socis anaren al Montseny seguint Figaró, Tagamanent, Pla de la Calma, Coll Formic i Sant Andreu de la Castanya.

Dia 12 d'Octubre.—Varis socis anaren a Sant Llorenç del Munt retornant per Santa Agnès, camí de la Solèia, Càn Solà del Recó i Matadepera.

Dia 19.—Es portà a cap una excursió a Sant Llorenç amb l'objecte d'arreglar la font del Sauc. No cal dir que dit objecte fou acomplert degudament, gracies a l'esforç d'uns quants consocis nostres que deixaren l'esmentada font molt millorada.

Dia 26.—Un grup de socis féu l'anunciada excursió a Càn Pélacs, Obits, Dalmau, Ermita de les Arenes, Sant Feliu del Recó, Girabau, Càn Solà del Recó i Matadepera.

Dies 1 i 2 de Novembre.—Varis socis anaren al Montseny amb el següent itinerari: Breda, Riells, ascensió al Moròu (1315 metres) Santa Fé i Sant Celoni.

Altres a San Andreu de la Castanya i Matagalls.

Altres anaren a Bagà, Greixa, Coll Pendís, Coll de Tancalaporta, Ballber i Puigcerdá.

També és féu una excursió a Núria, ascensió al Puigmal, i retornant per Fontalba i Queralps.

També en aquests mateixos dies, un bon grup de socis anà a Mura, visitant després les renomnades coves.

Dia 9 de Novembre.—Es féu l'anunciada excursió a Les Fonts, Granja Parellada, Santa Marguerida, Càn Sabater del Torrent, Sant Quirse i Sabadell.

Adquisició.—Ha sigut adquirid pel nostre Centre, un botiquí propi per a campanya, admirablement pràctic, si és té en compte la gran utilitat que moltes voltes pot prestar. El vocal de tota excursió oficial, serà l'encarregat de portar-lo.

D'ATLETISME.—En el dia 9 de Novembre, és portà a cap l'escalament del turó anomenat «Bolet de les Castellasses» en la muntanya de Sant Llorenç del Munt, on és deixà una petita bandera. Degut a l'estat de descomposició en què actualment és troba dit turó, l'ascensió resultà un xic perillosa, doncs veritablement desconcertava la forma que quèien en els rocs que hom considerava més segurs.

Altrament, si uns entusiastes a la muntanya, s'esforçen en conquerir el cim d'un turó, verge probablement de petja humana, el soci novament entrat a la secció, en Gabriel Roca, obtenia una brillant classificació en una cursa a peu organitzada a Barcelona per neòfits. Hi prengueren la sortida 54 inscrits i dels 49 que és classificaren, arribà a dotzé lloc. Fôu guanyador d'una bonica medalla.

ANUNCI D'EXCURSIONS

SUBSTITUCIO DE LA FULLA II DE L'ANY XIV

DIES 7 i 8 DE DESEMBRE

Excursió a Guardiola, Pobla de Lillet, Collada de les Tortes, Collada de Toses, Pas dels lladres i Queralps

Inscripció, dimarts dia 2.—Vocal, J. Marimón. Organitzada per la Secció D'Esports de Neu i d'Alta Muntanya.

DIA 14 DE DESEMBRE

Excursió a Vallvidrera, Santa Creu d'Olorde, Sant Bartomeu de la Quadra, Molins de Rei, Papiol i Rubí

Pressupost 2 ptes.—Sortida a les 6 per l'Estació Ferrocarrils de Catalunya.—Vocal, Manuel Closa. Inscripció divendres dia 12.

DIA 21 DE DESEMBRE

Volta a Terrassa organitzada per la Secció d'Atletisme.

DIES 25, 26, 27 i 28 DE DESEMBRE

Pràctiques de *skis* a Font Romeu i Montlluís.—Vocal, J. Lloses.

DIA 1 DE GENER 1925**Excursió a Hospitalet del Llobregat**

per a visitar les importants refineries d'oli mineral dels senyors Sabadell i Henry S. A.—Inscripció dia 30 Desembre. Vocal, Biosca.

DIA 4 DE GENER**Excursió al Montseny**

organitzada per la Secció d'Esports de Neu i d'Alta Muntanya.—Vocal, Hermies Aymerich.

DIA 11 DE GENER**Excursió a Font dels Sabaters, Les Arenes, Guanta i Castellar**

Per detalls, el dia de la inscripció, dia 9,—sortida a les 6 del matí.—Vocal, Evarist Rigol.

DIA 18 DE GENER**Excursió a Can Font,**

visitant les noves instal·lacions per l'extracció d'aigua, la Pineda i la Portella. Sortida a les 6 del matí.—Vocal, Josep Clariana.

DIA 25 DE GENER**Excursió a Sant Pere Sacama, Sant Salvador de les Espases, la Puda i Olesa**

Sortida pel Nort a les 7'02 matí. Pressupost 1'40 ptes. Inscripció divendres dia 23.—Vocal, Doménec Rocabert.

DIA 1 DE FEBRER**Excursió a Castellvell i Vilar,**

per a visitar el Castell, Olesa, Monistrol i Castellvell. Sortida a les 6 matí. Pressupost 2'50 ptes.—Inscripció divendres dia 30 de gener.—Vocal, Josep Datzira.

NOTA de la Secció d'Esports de Neu i d'Alta Muntanya.—Els diumenges que hi hagi neu al Montseny s'hi organitzarà alguna excursió per a fer-hi pràctiques de *skis*.

FÀBRICA

DE

TEULES

TEULES

PLANES

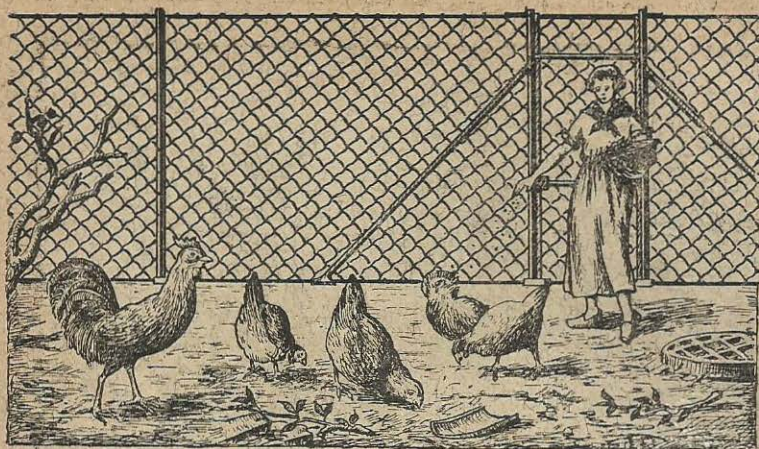
tipus Marsella, marca

Segués, Donaden i C.^a

DESPATX: Font-vella, 1
Teléfon, 6137

FÀBRICA: Sant Marian, 193
Teléfon, 6085. - TERRASSA

Garantim la resistència i color vermell

Sommiers, Enrei-
xats de Filferro i
Mobles

Reparacions de
: totes classes :

**JOSEP
BLAY**

Taller: Sant Antoni, 64, bis.

SANT JOAN, 7. - TERRASSA

Assegurances CAPELLA

Vida - Incendis - Marítims - Accidents, etc.

DESPATX: SANT LEOPOLD, 98. - TELÉFON, 5709

M. ABAD RIBERA

PUES I LLIÇOS PER A TEIXITS. — EXTENS ASSORTIT EN PUES
DE LLOGUER. — FILFERROS DE TOTES CLASSES. — LAMINACIÓ
EN FRET DE CÉRCOLS PER A EMBALATGES, I ALTRES INDÚSTRIES

TOPETE, 1 — TELEFON, 5774

FERRER I DURAN

PANYOS I NOVETATS.-Despatx: Sant Pere, 38.- Tel. 6350

TINTORERIA

Vda. de J. Castelló

NORD, 25

Sucursal: RUTLLA, 40

Rentats al sèc

Tenyits i planxats al vapor

GARATGE «CERVANTES»

*Taller de reparacions d'automòbils.
Automòbils «Hispano-Suiza».- Agèn-
cia de BALLELL I BOFILL S. en Cta.*

Francesc Devant

Cervantes, 127.- Tel. 6491.- Terrassa

Josep Macias Marimón

Grans assortits en Llaneria per a Caballer i
Senyora, còpia de la casa Claude, de París

ENFRONT AL MERCAT. — TELEFON, 6298

MOBLES BATLLES

Constructor de mobles de luxe i sen-
zills, d'encàrrec

Taller de construcció: GOLETA, 5 (RA-
VAL), enfront de la Plaça del Mercat.
TELÉFON, 6070

DESPATX: FONT-VELLA, 96

EL BARATO

Tallers i Magatzems de Mobles. -
Vendes a plaços, al comptat i major

RAMON ARTIGAS

Cremat, 17. : : : Telèfon, 6269

EXPEDICIONS A PROVÍNCIES

Fàbrica de Calçat.-Especialitat en el d'excursionista

ANTONI GIRALT

MAS ADEL, 49

TERRASSA

Camiseria Vacarisas

CAMISES PER A EXCURSIONISTA

FONT-VELLA, 4 I 6 ♦ TELEFON, 5993

MERCERIA I NOVETATS
Joan Blanch

ANTIGA CASA BENIDA

L'única casa assortida en figurins

Font-vella, 58. - Puignovell, 2. - Teléf. 6122

TERRASSA

MÁQUINA D'ESCRIURE
UNDERWOOD

Campió del món
des de fa 18 anys

F. JULIÀ FERRER

Sant Francisco, 44. - Telèfon, 6162

Cerralleria Artística. Làmpares de Ferro

de

ANTONI VIDAL

Despatx: Carrer Major, núm. 44. - Telèfon, 6337. - Taller: Rambla
d'Egara, núms. 63 i 65. - Telèfon, 6448

JOSEP VALL

Fàbrica de tubs de paper
: : de totes menes : :

VILLARROEL, 9 BARCELONA

Representant a Terrassa:

J. MACH GUTSENS

MOBLES
DE LUXE
Y TAPIS
SERIA:

FUSTE
RIANYA
BRICAB
SERRAR

Despatx:

Sant Pere, 40

Tallers:

Galileo

